

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski trg br. 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 131
fax: +382 20 241 790
www.mju.gov.me

Broj: 01- 040/25-1256/2

24. aprila 2025. godine

U skladu sa odredbom člana 13 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj: 41/18), Ministarstvo javne uprave, sačinilo je

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOM KONSULTOVANJU ZAINTERESOVANE JAVNOSTI

U skladu sa odredbom člana 12 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj: 41/18), Ministarstvo javne uprave uputilo je javni poziv organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (u daljem tekstu: zainteresovana javnost) da se uključe u početnu fazu pripreme Nacrta zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskim uslugama povjerenja.

Zainteresovana javnost pozvana je da dostavi svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u elektronskom (e-mail: jelena.knezevic@mju.gov.me i sonja.veljic@mju.gov.me) i pisanom obliku (adresa: Rimski trg, br. 45, 81000, Podgorica).

Konsultacije zainteresovane javnosti u početnoj fazi pripreme Nacrta zakona elektronskoj identifikaciji i elektronskim uslugama povjerenja, trajale su 25 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva javne uprave <https://www.gov.me/mju> i portalu e-uprave <https://euprava.gov.me>, u periodu od 24.03. do 18.04.2025. godine.

Lica zadužena za koordinaciju konsultovanja zainteresovane javnosti bila su: Jelena Knežević, načelnica Direkcije za normativu, elektronsku identifikaciju i elektronske usluge povjerenja i Sonja Veljić Vlahović, samostalna savjetnica I za elektronsku identifikaciju i elektronske usluge povjerenja, u Direktoratu za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise.

U periodu određenom za konsultovanje zainteresovane javnosti, (24.03. do 18.04.2025. godine) zainteresovani subjekti za učešće u konsultacijama, dostavili su inicijative, predloge, sugestije i komentare, i to: Američka privredna komora u Crnoj Gori i Crnogorski Telekom AD Podgorica.

Pregled dostavljenih predloga, sugestija, inicijativa i komentara:

1. Američka privredna komora u Crnoj Gori

Preporuke i komentari odnose se na:

- Usklađivanje pojma elektronskog potpisa koji je u Zakonu o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu („Službeni list CG”, br. 31/17 i 72/19) definisan u članu 9, sa pojmom elektronskog potpisa iz člana 3 tačka 10 eIDAS Regulative, na način da isti glasi: „elektronski potpis označava podatke u elektronskom obliku koji su priloženi ili logički povezani sa drugim podacima u elektronskom obliku i koje potpisnik koristi za potpisivanje“.
- Napredni elektronski potpis, odnosno da se propiše da isti ispunjava uslove, u skladu sa članom 26 eIDASa, i to da je:
 - (a) jedinstveno povezan sa potpisnikom;
 - (b) sposoban da identifikuje potpisnika;
 - (c) kreiran korišćenjem podataka za kreiranje elektronskog potpisa koje potpisnik može, sa visokim stepenom poverenja, koristiti pod svojom isključivom kontrolom; i
 - (d) je povezan sa podacima potpisanim sa njim na takav način da se svaka naknadna promena u podacima može otkriti. Isto tako je predloženo da se usklade i definicije potpisnika i podataka za izradu elektronskog potpisa, koji su definisani u članu 8 Zakona.
- Preciznije definisanje neophodnih elemenata koji konstituišu elektronski potpis, tj. da li se radi o svojeručnom potpisu u digitalnoj formi, šta se koristi kao predmet na kojem se navedeni potpis vrši (npr. elektronsko jastuče za potpis, tablet, uz specijalnu olovku, itd...) , a sve u cilju unapređenja ponude prema klijentima, poboljšanja servisa koje kreditne institucije nude u poslovima sa stanovništvom, povećanja bezbjednosti, zaštite životne sredine i smanjenju upotrebe papirne dokumentacije, poboljšanja opšteg korisničkog iskustva klijenata u filijalama uz smanjenje prosječnog vremena čekanja i zadržavanja klijenata u filijalama.
- Pravno dejstvo elektronskog potpisa, s obzirom da je Zakonom uređeno samo da kvalifikovani elektronski potpis ima jednako pravno dejstvo kao svojeručni potpis, predloženo je da bi bilo korisno preciznije definisati koji je značaj elektronskog potpisa u pravnom prometu, a posebno kakvo bi bilo pravno dejstvo onih potpisa koji nisu po kategoriji kvalifikovani. Predloženo je da bi bilo korisno razmotriti uvođenje elektronskog svojeručno potpisa i definisanje pod koju bi se kategoriju potpisa isti mogao podvesti, te precizirati za koje pravne poslove isti može biti korišćen uz jasno definisanje pravne snage ovakvog potpisivanja. U vezi sa ovim pitanjem, predloženo je da bi u zakonu trebalo razmotriti uspostavljanje mehanizma za verifikaciju ovakvog elektronskog potpisa u smislu vještačenja.
- Definisanje da se dokument koji je elektronski svojeručno potpisan može smatrati elektronskim dokumentom, u kontekstu člana 4 stav 1 tačka 5 i člana 14 stav 1 Zakona o elektronskom dokumentu („Službeni list CG”, broj: 132/22).

2. Crnogorski Telekom AD Podgorica

Preporuke i komentari odnose se na:

- Prepoznavanje novih kvalifikovanih usluga povjerenja u novi Zakon o elektronskoj identifikaciji i elektronskim uslugama povjerenja, u skladu sa eIDAS 2 Regulativom, uz obrazloženje da uvođenje novih usluga poput kvalifikovanog elektronskog arhiviranja i elektronskih knjiga (ledger) može dodatno obogatiti zakonski okvir i riješiti u praksi prepoznate probleme kad su u pitanju nedostaci postojećeg zakonskog okvira za elektronsku arhivu. Navedeno je da bi ove usluge poboljšale pouzdanost i trajnost elektronskih dokumenata, što je ključno za poslovne i javne transakcije i čuvanje elektronskih dokumenata.
- Preuzimanje odredbi iz Zakona o elektronskom dokumentu, uz pojašnjenje da preuzimanje relevantnih odredbi iz Zakona o elektronskom dokumentu može osigurati jednostavnost, dosljednost i jasnoću zakonodavnog okvira, što bi olakšalo primjenu zakona i dodatno smanjilo nesigurnost pravnih subjekata u pogledu pravne valjanosti elektronskih dokumenata.
- Videoidentifikaciju, odnosno omogućavanje izdavanja kvalifikovanih certifikata na daljinu, uz očuvanje sigurnosnih standarda, što može znatno olakšati procese i ubrzati digitalizaciju.
- Evropski Digitalni Identitet (EUDI Wallet), u smislu važnosti razmatranja uspostavljanja digitalnog novčanika na nivou Crne Gore, sa mogućnošću integracije sa postojećim sistemima elektronske identifikacije.

Takođe Crnogorski Telekom ukazao je na to da je prilikom primjene Zakona potrebno voditi računa o konkurentnosti kvalifikovanih davalaca usluga povjerenja, u smislu razvoja elektronskih servisa od strane državnih organa, kao i o načinu pribavljanja identifikacionog broja za potrebe kvalifikovanog sertifikata za elektronski potpis.

Ministarstvo javne uprave će sugestije dostavljene od strane Američke privredne komore u Crnoj Gori i Crnogorskog Telekom AD Podgorica, razmotriti prilikom izrade Nacrta zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskim uslugama povjerenja, a sve u skladu sa eIDAS Regulativom.

Takođe, Ministarstvo će shodno Uredbi o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("službeni list CG", br. 041/18), nakon pripremljenog teksta Nacrta zakona, objaviti javni poziv na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave, kako bi sva zainteresovana javnost bila upoznata sa tekstom Nacrta zakona, kroz učestvovanje na javnoj raspravi i dostavljanje sugestija, predloga i komentara doprinijela unapređenju elektronske identifikacije i usluga povjerenja u Crnoj Gori.

MINISTAR
mr Marash Dukaj

Datum i mjesto sačinjavanja izvještaja:

24.04.2025. godine, Ministarstvo javne uprave